

Metody matematyczne fizyki, lista zadań 6

Przestrzenie Hilberta

1. Obliczyć iloczyn skalarny (f, g) wektorów z przestrzeni l_2 :

$$f = \left\{ 1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \dots, \frac{1}{n}, \dots \right\}, \quad g = \left\{ \frac{-1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{-1}{8}, \dots, \frac{(-1)^n}{2^n}, \dots \right\}$$

Odp. $(f, g) = \ln(2/3)$. Wskazówka: przypomnieć sobie z analizy II rozwinięcie w szereg funkcji $\ln(1+x)$.

2. Udowodnić twierdzenie Pitagorasa w przestrzeniach Hilberta: jeśli wektory u i v są prostopadłe $u \perp v$, tzn. $(u, v) = 0$ a norma jest zadana przez iloczyn skalarny: $\|u\|^2 = (u, u)$, to wtedy

$$\|u + v\|^2 = \|u\|^2 + \|v\|^2.$$

3. *Wzór polaryzacyjny*. Sprawdzić, że jeśli norma jest zadana przez iloczyn skalarny: $\|x - y\|^2 = (x - y, x - y)$, to poniższa równość będzie tożsamością:

$$(x, y) = \frac{1}{4} \left(\|x + y\|^2 - \|x - y\|^2 - i\|x - iy\|^2 + i\|x + iy\|^2 \right).$$

W rzeczywistej przestrzeni Hilberta wzór polaryzacyjny ma postać:

$$(x, y) = \frac{1}{4} \left(\|x + y\|^2 - \|x - y\|^2 \right).$$

4. W przestrzeni z normą $\|\cdot\|$ można zadać iloczyn skalarny (\cdot, \cdot) wtedy i tylko wtedy gdy jest spełniona równość (tożsamość równoległoboku):

$$\|f + g\|^2 + \|f - g\|^2 = 2(\|f\|^2 + \|g\|^2) \quad (*)$$

Sprawdzić, że powyższa równość zachodzi, gdy norma jest generowana przez iloczyn: $\|f\| = \sqrt{(f, f)}$.

5. Niech w \mathbb{R}^n będzie zadana rodzina norm dla $p \geq 1$ (wtedy są spełnione aksjomaty normy):

$$\|x\|_p = \left(\sum_{k=1}^n |x_k|^p \right)^{\frac{1}{p}}$$

Rozpatrzmy wektory $f = (1, 1, 0, \dots, 0)$ i $g = (1, -1, 0, \dots, 0)$. Wtedy

$$\|f\|_p = \|g\|_p = 2^{\frac{1}{p}}, \quad \|f + g\|_p = \|f - g\|_p = 2,$$

więc warunek $(*)$ może być spełniony tylko dla $p = 2$. Zatem tylko norma $\|\cdot\|_2$ pozwala określić iloczyn skalarny poprzez wzór polaryzacyjny.

6. Pokazać, że układ wektorów ortogonalnych jest zawsze liniowo niezależny.